

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Huiusmodi remedia omnibus paruulis fuisse præuisa, nonnulli opinantur. c.
1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

70
Excatio, &
aggravatio
quid sint,

Deum quæ
ratione sit
causa illorū.

Cur pecca-
tum deat
esse ex igno-
rantia.
Augustin.

71

28.
Apocal. 2.

Bisariam co-
tingit obdu-
ratio.

enim est atque non videre, quæ agenda sunt, ta-
meti nonnunquam voluntatem reuocetur, fumen-
do effectum pro causa. Imo etiam aggravatio, quæ
idem est quod obturatio, ad intellectum spectare
videtur. Sicut enim excatio, quia visui opponi-
tur, primo conuenit intellectui, cui etiam tribuitur
visio: sic etiam cum aggravatio opponatur auditui,
est enim in Scriptura aggravatio aurium, Isaia 6.
& Zacharia 7.) & hic ad intellectum pertineat, ipsa
etiam aggravatio, intellectus potius esse videtur.
Vtraque autem reperitur in eo, qui peccat; quia
neque ita videt, neque ita audit, quæ agenda sunt,
ut ea prosequatur: sed perinde se habet ac si non vi-
deret, nec audiret, patiturque defectum aliquem in
intellectu, ut disp. 98. c. 7. & 1. 2. q. 77. a. 2. fusius tra-
ctabimus. Huius obsecrationis, & aggravationis
ex parte intellectus, Deus est causa, denegando vo-
cationem illam peculiarem, quam sciebat ita con-
gruere arbitrio, ut ipsum efficaciter inclinaret:
eamque vocationem petit Ecclesia hebdomada
prima Quadragesimæ feria 4. ad vespertum, cum
ait: *Mentes nostras, quæ sumus domine, lumine tua clarita-
tis illustra, ut videre possimus, quæ agenda sunt, & quæ recta
sunt, agere, valeamus.* Et Dominica infra octauam E-
piphaniæ: *Vota, quæ sumus Domine, supplicantis populi
caelesti pietate prosequere, ut quæ agenda sunt, videant, &
ad implenda quæ viderint, conualescant.* Atque hoc mo-
do intelligendus est Aug. lib. 2. de peccat. merit. & re-
miss. c. 19. cum docet peccatum accidere ex ignora-
tione, hoc est, ex defectu considerationis, quæ de
causa vocationem quæ mouet ad operandum, &
inclinat affectum, appellat ibi certam scientiam.
Lib. autem de prædest. sanctior. c. 8. de ijs, qui prædicato-
re extrinsecus sonante, non credunt, inquit, non
credere, quia intus à Patre non audiunt. Deus e-
nim dicitur aperire autem intellectus, immittens
eam cogitationem, quæ intellectum ad fidem in-
clinat. Idcirco dominus Luc. 8. & Ioan. Apoc. 2. di-
cunt; *Qui habet aures audiendi, audiat;* hoc est,
aures non obturatas, sed idoneas, ut audiat. De-
nique huius obsecrationis, & aggravationis, qua-
tenus est solum in intellectu, Deus ita est causa per
varias cogitationes, quas immittit, ut illam velit, &
disponat: quicquid enim præcedit peccatum, ut su-
perius dixi, non tantum Deo permittente, sed etiam
volente, & ordinante fit, absque initione tamen
peccati. Nec propterea ille vim patitur, cuius intel-
lectus exaccantur: ei namque semper offerretur ea
cogitatio, cum qua resistere posset, si vellet, ut dis-
p. 98. c. 7. & 8. dicemus. Neque aliquis queri potest
de Deo, quod alia sibi cogitatio denegetur, ut dis-
p. 91. c. 18. notatum est.

Postremo obserua, obdurationem voluntatis
bisariam contingere, primum in quouis peccato,
cum Deo vocanti resistimus: deinde post multa
peccata, cum Deo diu, multumque vocanti obniti-
mur. De priori loquitur August. lib. 1. ad Simplicia. q.
2. quo pacto idem est, aliquem à Deo obdurari, at-
que Deum illius non misereri, ut ibidem ipse expli-
cat. Huius autem permissionis, & non misericor-
diæ, quæ præcedit primum peccatum, non datur
causa ex parte nostra, ut ex superioribus, liquet. De
posteriori vero loquitur idem Aug. lib. 3. quæst.
q. 68. eamque ex occultissimis meritis provenire
docet.

ARTIC. IV. DISPV. XCVI.

An omnibus paruulis prouideri Deus
remedia sufficientia ad salutem.

Huiusmodi remedia omnibus paruulis fuisse prouisa, non
nulli opinantur. cap. 1.

Communis, & verior sententia c. 2.

Diluuntur rationes prioris opinionis. c. 3.

CAPVT I.

Huiusmodi remedia omnibus paruulis fuisse prouisa
nonnulli opinantur.

QVædam sunt in hæc, quæ apud bene sentien-
tes omnino indubitata sunt, neque in contro-
uerham debent reuocari: primum est, ad hoc ut
paruuli in lege Evangelica saluentur, non sufficit
ipsis applicari fidem parentum sine baptismo, so-
lo signo crucis, aut inuocatione sola Trinitatis, sed
aut alio modo: cuius oppositum contra omnes
Doctores docuerat Caiet. 3. p. q. 68. ar. 2. & 11. in co-
tra tamen Romæ impetitione iussu Pij V. Pont.
Max. prædicti commentarij expuncti sunt. Quare
certum est, degentes in vtero materno, & editos
in lucem, qui sine baptismo moriuntur, damnari:
cuius vices martirium ex peculiari privilegio in
paruulis supplere potest, ut multi affirmant. Nec
vero placet, quod ait Gabriel in d. 4. q. 2. d. 2. G. 1.
Deum potentia sua, quæ non est aligata Sacra-
mentis, aliquos paruulos sine baptismo fortasse
saluare: nam licet Deus id facere possit, cum tamen
in Scriptura sua statuerit vnicum remedium pa-
uulis in baptismo: non est asserendum, nunc ali-
quos sine illo salutem consequi.

Deinde certum est, meritum Christi, remedia
que omnia, quæ tam pro paruulis, quam pro adul-
tis instituit, ex se sufficientia esse ad salutem, atque
eam operari, si re ipsa applicentur. Controuersia
igitur non est, an Christus instituerit media ex se
sufficientia omnibus paruulis, sed an illa ita pro-
uiderit, & disposuerit, ut in libera facultate alia-
ius applicationem illorum reliquerit. Nam si hæc
media, quæ ex se sufficiunt, ita manent disposita, ut
nulla humana diligentia alicui paruulo possint ap-
plicari, non dicemus illi fuisse prouisum medium
sufficiens: quia ei solum dicitur sufficiens remedium
prouideri, cui applicari, & prodesse potest. Propo-
sita igitur difficultas est, an ita Deus prouiderit pa-
uulis hæc media, ut aliqua humana diligentia eis
possint applicari.

Hæc sane res extra controuersiam esset nisi qui-
busdam recentioribus visum fuisset, Deum omni-
bus paruulis media sufficientia hoc modo prouide-
disse, etiam si per accidens fuerint impedita: id
quod de paruulis etiam, qui in vtero materno mori-
untur, asseruerant. Probant autem primum quia
licet, multis paruulis non fuerint applicata huius-
modi remedia; inde tamen solum sequitur, non fuisse
illis illis prouisa remedia efficacia, non autem ef-
ficaciter fuisse negata sufficientia, nam & multis adul-
tis remedia, quæ Christus reliquit, non fuerunt
applicata, ob id tamen nullus audeat affirmare con-
trarium: nullo modo minus sufficientia sufficientia
nibus adultis non fuisse prouisa media sufficientia,
tamen efficacia concessa non fuerint. Deinde
Christus pro omnibus paruulis, & adultis motus
tuus est, quandoquidem voluit, sicut & eius ex se
so & voluntate primaria, etiam post lapsum Adam
omnes homines saluos facere: ergo omnibus me-

fuit passione sua remedia saltem sufficientia, eaque ipsis concessit: alioqui dici non posset, pro omnibus mortem subijisse, & omnes voluisse saluare. Qui enim non concedit alicui media necessaria ad aliquem finem, vt illis vt possit, si velit, vel alius pro illo, ita vt sola alicuius culpa illis priuetur; quoniam pacto potest voluntate antecedenti talem finem illi desiderare? Hæc sunt, quæ nonnulli Theologæ professores nostri temporis docuerunt, quod seuera nimis videretur sibi doctorum sententia; qui asserunt, aliquibus paruulis remedia sufficientia fuisse à deo denegata.

CAPVT II.

Communis, & verior sententia.

Inter Scholasticos doctores, qui scripta sua prælo mandarunt, nulla de hac re dissensio est, sed omnes eodem modo sentiunt: primum, quibusdam paruulis, editis nimirum in lucem, & ijs, qui negligentia parentum in vtero materno moriuntur, prouisa fuisse remedia sufficientia, quæ applicari illis possent, licet adulterum negligentia non fuerint applicata; deinde quibusdam paruulis non fuisse à deo vilo modo concessum, posse humana diligentia applicari sufficientia remedia, siue editis in lucem, cum aqua non conceditur, siue in vtero materno vi sola naturæ morientibus. Sic docent Gregorius in l. d. 46. q. 1. post medium Ricard. a. 7. Gab. in 4. d. 4. q. 2. a. 3. dub. 2. S. Thom. in 4. d. 6. q. 1. a. 1. q. 1. ad 1. Dried. de c. & redem. Gen. hum. tract. 5. c. 3. & indicat Doctor. de natura, & gratia c. 10. in fine.

Prior pars huius sententiæ probatur ex Prospero libro 2. de vocatione Gentium c. 20. alias 8. vbi de paruulis inquit: Illi paruulorum dierum homines ad illam pertinent gratia partem, quæ semper impensa est vniuersis nationibus, quæ vtiq; si bene videntur eorum parentes; & ipsi per eosdem inuuantur. Vbi Prosper non loquitur de omnibus paruulis in vniuersum. Primum enim cum dicit, paruulorum dierum homines, de editis solum in lucem intelligit: qui n. in vtero moriuntur, non possunt dici, paruulorum dierum homines. Deinde, cum ait, Quæ vtiq; si bene videntur eorum parentes; & c. non obscure insinuat, de ijs tantum loqui, quibus parentum diligentia potuit subueniri. Sunt ergo, ex sententia Prosperi, aliqui paruuli, quibus sufficientia remedia ita concessa fuerunt, vt adulterum diligentia parentum videatur, vel aliorum, ipsis applicari possent. Atque eadem ratio videtur esse de ijs, qui in vtero moriuntur: hi enim remedijs sufficientibus priuari sunt non à deo, sed ab hominibus in quorum potestate positum erat, illa applicare.

Posterior pars non minus expressa est ab Augustino multis in locis. Libro de bono perseuer. cap. 12. in fine postquam concessit, quosdam paruulos negligentia parentum sine baptismo mori; ibi nihilominus Dei secretum iudicium locum habere, qui negligentibus parentibus salutem paruuli commisit, subiungit: Quid dicam, quod paruulus aliquando, antequam illi per ministerium baptizantis succurri possit, expirat: Et lib. de gratia, & lib. arb. c. 22. in principio, de gratia baptismi, quam contendit sine meritis, sola Dei benignitate donari, sic ait: Et aliquando filijs fidelium præstat hæc gratia, eum occulte Dei prouidentia in manus priorum quomodocunque peruenit: aliquando filium filij non eam consequuntur, aliquando

impedimento existente, ne possit periculis subueniri. Apertius libro de natura, & gratia c. 8. Ego autem dico, paruulum natum in eo loco, vbi enim potuit per Christum baptismum subueniri, morte præuentum idcirco talem fuisse, id est sine laqueo regenerationis exijisse, quia esse aliud non potuit. Hanc sententiam mutatis verbis sumpsit ex Aug. Paulus Orosius in Apologia pro libertate arbitrij, satis post med. Quibus in locis plane ostendit Aug. aliquibus paruulis non potuisse remedia applicari.

Præterea propter peccata parentum, aut propter eorum negligentiam paruulos remedio illo non caruisse perspicue indicat epist. 105. post medium. his verbis: Quid dicam de inopinati, & repentinis innumerabilibus mortibus, quibus sæpe etiam religiosorum Christianorum præueniuntur, & baptismo præcipiuntur infantes; cum è contrario sacrilegorum, & inimicorum Christi aliquo modo in Christianorum manus venientes, ex hac vita non sine sacramento regenerationis emigrent; & paucis interpositis: Quæ tandem hic merita præcesserunt, si eorum runden cogitaueris paruulorum, nulla sunt propria: vtiq; que est illa viassa communis: si parentum attenderis, bona sunt illa, quorum filij repentinis mortibus sine Christi baptismate perimuntur. Quod si negligentia, & culpa aliqua parentum perijissent iam inuenirent Pelagianum aliquod parentum peccatum, propter quod gratia regenerationis paruulis non esset cõcessa. Cum igitur Aug. nullum malum meritum fuisse existimet, consequitur ex eius sententia non negligentia parentum, sed deo ita volente paruulos necessario perijisse. Quare quod statim subiungit de paruulo, qui somnolentia matris, aut nutricis suffocatus interijt, non ita intelligit, vt culpa earum obierit. Quod n. mater, aut nutrix somno correpta puerum suffocet, absque vlla illarum culpa accidere solet. Sed clarissime id ipsum docet epist. 107 post medium, vbi gratia ex meritis non dari sic probat: Cum multis non detur paruulis (scilicet gratia) & sine illa plerique moriuntur, qui non habent contrariam voluntatem, & aliquando cupientibus, festinantibusque parentibus ministris quoque volentibus, ac paratis, deo nolente, non detur, cum repente antequam detur expirat, pro quo vix acciperet currebat. Cum August. plane sentit prosper lib. de ingratia, & cap. 20. & 21.

Ratione vero probatur, quoniam certum est absque aliqua negligentia, & culpa parentum, aliquos paruulos, vi sola naturæ in vtero, aut extra, tam cito mori, vt nulla humana diligentia eis subueniri possit. Vbi ergo Deus eis prouidit remedia sufficientia, quæ aliorum cura ipsis applicari possent? Dicunt aduersarij, in causis naturalibus, quæ ex se sufficientes erant, vt paruuli in lucem eederentur, & baptisma reciperent: at vero quia Deus permisit, alijs contrarijs causis eas impediri, ideo non potuerit paruulis remedia prodesse, non quod ex se Deus expresse voluerit, applicationem remedij impedire. Cæterum effugium hoc inutile est. Primum, quia licet deus solum permisisset partum infantium naturalibus causis impediri, hoc satis erat, vt diceremus remedia sufficientia, quæ humana diligentia possent applicari, paruulis non concessisse; quamuis expresse ea non negasset. Deinde quis audeat dicere ordinem illum causarum, qui partum in tantis impediuit, vel in tali tempore, & loco natum interemit, non fuisse speciatim, & minutim à deo præstitutum, & ordinatum? nam si ex duobus passibus, qui alle veniunt, vnus ex illis non cauit in terram sine patre vestro, Matth. 10. quis alle rat, aliquos paruulos, aut in vtero materno, aut extra,

Tertium.

Orosius.

Quartum.

Augustinus.

Quintum.

Ratione con-

firmatur.

7

Prima ad-

uersariorum

responsio.

Refutatur.

Primo.

Secundo.

Matth. 10.

extra.